

გამოდის 1993 წლის მარტიდან  
2000 წლის მარტიდან გამოდის თვეში ორჯერ

გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში:  
[WWW.opentext.ge/menora](http://WWW.opentext.ge/menora)

# מְנוֹרָה

ებრაული გაზეთი  
საქართველოში  
MENORA  
JEWISH NEWSPAPER  
IN GEORGIA

"מְנוֹרָה"  
עיתון יהודִי  
בגאורגיה

"МЕНОРА"  
ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА  
В ГРУЗИИ

60008800  
(ქუსლები)  
15-30  
№21 (285)  
(5769 ნოემბერი)  
2008 წელი  
ფასი 50 ლარი

# מְנוֹרָה

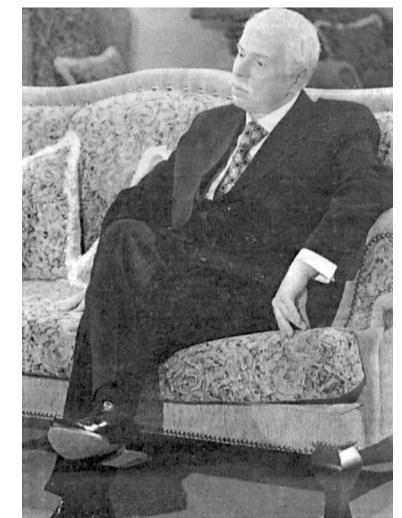
# მოვანი ნოემბერი:

ახერიპელი პოლიტოლოგის თვალით: რას წერენ რუსი ანტისემიტები

ერთობლივ-ეპრაცე ურთიერთობაზე

II გვ.

კიდევაც დაიზრდებიან



ფიქრები  
პატრი პატარკაციების  
დაპატიჟის დღეს  
III გვ.

საქართველოს ეპრაცების  
ცხოვრების  
ერთი ფაზიდან

IV-V გვ.



გაზეთ „მენორას“ დაარსების  
80-15 წლისთავს ულოცავენ:  
VI გვ.

არიელ ლევინის პომენტარი  
თორის საკვირაო თავისა  
VII გვ.



ერთობლი მხატვრის  
გამოვენა ისრაელში  
VII გვ.



ვინ გაცდება მარადიული  
ეპლაპის მერი?  
VIII გვ.



**ქართულ-ებრაული უნივერსიტეტის რეზონაციური კონფერენციალი კონფერენციალი**

რუსი ანტისემიტები თავიანთ საკომუნიკაციოსაშუალებებს იყენებდნ იმისათვის, რომ საკუთარი ინტერპრეტაცია მოარგონ საქართველოსა და ისრაელს შორის არსებულ ურთიერთობებს. ისინი აცხადებენ, რომ მთავარი არსი ისრაელის დახმარებისა საქართველოსადმი მდგომარეობს იმაში, რომ ეს სახელმწიფო სამხედრო საფრთხედ იქცეს რუსეთისათვის. ეს არის ინფორმაცია, რომელიც არსებულ სიტუაციაში კიდევ უფრო გააღვივებს ანტისემიტიზმს, რადგანურად განწყობილ რუს ნაციონალისტებს შორის.

შორის კავშირებზე მახვილის გაკეთება  
კვლავ გაგრძელდება.  
აქამდე სტატიების უმრავლესობა,  
რომლებიც საქართველოსა და ებრაელებს  
ერთმანეთთან აკავშირებენ და ლანგბავენ  
როგორც ერთს, ასევე მეორეს, მხოლოდ  
ექსტრემისტულ საიტებსა და ბლოგებზე  
იძექდება და ნაკლებად იჭერს ადგილს  
საყოველთაოდ ხელმისაწვდომ ბეჭდვითსა  
თა კოდაბრონობ მიღებაში მართავს დაიხ-

საყოველთაოდ ხელისახვდო ხეჭდვითაც  
და ელექტრონულ მედიაში, მაგრამ გავიხ-  
სებორ ისიც, რომ იგივე „არალეგალური  
ემიგრაციის წინააღმდეგ“ მოძრაობის  
წევრებმა თავის დროზე შესძლეს მობი-  
ლიზება მოეხდინათ თავიანთი მომხრეე-  
ბისა და დაერთაზმათ ისინი არალეგალური  
ემიგრანტებისა და კავკასიის ხალხების  
წინააღმდეგ.

ისრაელისა და ეპრაული კავშირები  
საქართველოსთან — ანტისემიტური  
თავდასხმის საუკეთესო მაგალითი — წარ-  
მოდგენილია სტატიით, რომლის სათაურია  
„რატომ ეხმარება ისრაელი ქართველებს?“  
სტატიის ავტორია იგორ სავინი, რომლის

პოლ გობლი ცნობილი ამერიკელი პოლიტილოგია. იგი სხვადასხვა დროს მუშაობდა საერთაშორისო სამაუწყებლო კომპანიის დირექტორთა საგანგებო მრჩევლად, „ამერიკის ხმის“ დირექტორის მრჩევლად, რადიო „თავისუფლებისა“ და „თავისუფალი ევროპის“ ასოცირებულ დირექტორად კომუნიკაციების სფეროში, იყო კარნევის მშვიდობის ფონდის დირექტორი, დირექტორის მოადგილე საბჭოთა კავშირის ერებისა და ეროვნებების საკითხებითან დაკავშირებული განყოფილების შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტში, აგრეთვე, მთავარი ანალიტიკოსი სახელმწიფო დეპარტამენტის ცენტრალური სადაზღვევო სამსახურისა.

ქვემოთ ვთავაზობთ მის სტატიას „ქართულ-ებრაული ურთიერთობები როსტოკი ანტისამიტიზმის კონტაქტში“.

არც პროფესიაა მითითებული და არც სამ-  
სახურებრივი სტატუსი. მასაღა პირველად  
გამოჩნდა პორტალზე „რუსეკაია იდენია“,  
მაგრამ მოგვიანებით იგი გადაბეჭდილ  
იქნა სსვადასხვა გამოცემების მიერ, რათა  
სტატიის მკითხველთა აუდიტორია გაზ-  
რდილიყო (იხ. სნრ. რუსიდეა. ორგ/?ა-  
50027).

საქმეში, არამედ ის ფოტოები, რომლებიც  
ასახავს საქართველოს პრეზიდენტის მიხ-  
ელ სააკადემიულის ურთიერთობას ებრაულ  
თემთან თავად ქვეყნის შიგნით და განცხა-  
დებები, რომელთა თანახმად მისი ცოლის  
ებრაული წარმომავლობა არის მიზეზი  
იმისა, რომ ისრაელი ასე უდგას გვერდით  
საქართველოს.

სავინი სტატუში აცხადებს: იძულებული ვიყავი მიმეტანა ეს ჩემი თანამაზრე რუსი ნაციონალისტების ყურადღე, რადგან გასული კვირის ბოლოს რუსეთის შტაბის უფროსის მოადგილემ ანატოლი ნოგვიცინმა განაცხადა, რომ მას აქვს მტკიცებულება იმასთან დაკავშირებით, რომ ისრაელმა საქართველოში ჩაიტანა იარაღი და დაეხმარა მას სამხედრო ძალის განრთვნაში. თუმცა, გენერალს დეტალები არ დაუსახლებია.

მაგრამ ამ სტატიის ავტორის თანახმად, დეტალები მოცემულია ებრაულ გამოცემებში, ისეთებში, როგორებიცაა „ევრეისკოე სლოვო“ და ისრაელის სხვა სასინფორმაციო საშუალებები და ყველას, ვინც კი დროს გამოიძინის ამისათვის, შეუძლია მათი წაკითხვა. სავინი აქ ვრცლად ასახელებს ამ გამოცემებს, რათა უჩვენოს, თუ რა დახმარებას უზევს ისრაელი საქართველოს.

მაგრამ, ამ პუბლიკაციებს შორის ყველაზე შემაშფოთებელი ის კი არ არის, რომ ისრაელმა წვლილი შეიტანა საქართველოს კელოს უკანასკნელი არჩევნების დროს მონოდება ყველა ქართველი ებრაელისადმი, კენჭი უყარეთ მიშას-ო.

დაუინებით აცხადებს სავინი, — ცხადი  
გახდა, თუ რატომ მოვიდნენ საქართველო-  
ში ხელისუფლების სათავეში ქართულ-  
ენაზე მოლაპარაკე ებრაელები, რომლებ-  
საც მხარს უჭრენ შეერთებული შტატები  
და ისრაელის ფულითა და იარაღით  
ეხმარებიან, რისი მიზანიც არის ცხადი  
და გამჭვირვალე, შექმნან დაბაძულობა  
კავკასიაში, რათა მის გასაუნდებელყოფად  
აღნიშვნულ რეგიონში შემოყვანონ ნატო.

ამ სტრიქონების ავტორი აქვე აღნიშ-  
ნავს, რომ როცა სამხრეთ ოსეთზე  
ქართველების თავდასხმა (!) განხორ-  
ციელდა, მაშინვე გაჩინდა იქ საკამად დიდი  
ჯგუფი ისრაელელი უურნალისტებისა, მათ  
შორის „პარეც-ისა“ და იეტ პორტალის  
წარმომადგენლებიც, რათა უზრუნველყე-  
ოთ ის ფაქტი, რომ მსოფლიოს ცოდნოდა  
არსებული სინამდვილის ქართული ვერსია,  
ვიდრე სიმართლე იმის შესახებ, თუ რა  
მოხდა იქ სინამდვილეში.

გონიერი ადამიანი მაშინვე უარყოფს  
ამ უმსგავსო ნაზავს, როგორც სახიფათო  
ტყუილს, მაგრამ რუსი ქსენოფონბები ამ  
კატეგორიას ნამდვილად არ განეკუთ-  
ვნებიან და სიძულვილით გაჯერებულ  
სამყაროში, რომელშიც ისინი ცხოვრობენ,  
აუცილებლად წაიკითხავენ საგინის და მისია  
მსგავსების ნამოღვნარს, რაც საკამარისია  
აღმოჩნდება მათთვის, რომ თავს დაესხან  
რუსეთის ფედერაციაში მცხოვრებ ებრაე-  
ლებს და ქართველებს.

ერთი იმედიღა რჩება — რუსეთის მთავარობა გონის მოეგება და ბრძოლას გამოუტეადებს იმათ, ვინც ეთნიკური მოსახლეობის შევიწროებას ქადაგებს, მაგრამ ჯერჯერობით, სანამ მოსკოვი დაკავებულია იმათ ნინაალმდევ ბრძოლით, ვინც მათ აკრიტიკებს საქართველოში თუ სხვაგან მათ მიერ გატარებული პოლიტიკისათვის, ძალზე მცირე ან სულაც არაფერი კეთდება, რათა შეაჩერონ საინფორმაციო წყაროები სავინი და მისი მსგავსი შხამს ანთხევენ არალი.

ინგლისურიდან თარგმნა  
მანანა პირველი მოძღვა  
ააზიარი "დავითის დარი".

# አዲስ ህንጻዣና አገልግሎት...

ამ დღეებში სასიხარულო ინფორმაცია მოვიდა ისრაელიდან: "თიფერეთ ცვის" ყოფილი მოსწავლე მოშენი მოიწარა ასამირალობოდა.

ნაიძ მდიხარაძე გაძარჯვებულია!  
ორგანიზაცია «დეგელ იერუშ-  
ალაიმის» (იერუსალიმის დროშა) ინი-  
ციატივითა და ორგანიზებით ჩატარ-  
და კონკურსი-ვიქტორინა თემაზე:  
"შეშვიდე წლის კანონები" ( შმიტის  
წარი).

ვიქტორინა ოთხ ეტაპად ჩატარდა, პირველი ორი ტური გაზაფხულზე შედგა, მესამე ტური კი ამანლის ოქტომბრის თვეში იერუსალიმში შედგა, რომელშიც წინა ორ ტურში გამარჯვებულები იღებდნენ მონაწილეობას, როგორც ისრაელის მკვიდრი ისე დიასპორის ებრაელი მოზარდები. მეოთხე ტურისათვის კი კონკურსის მონაწილეთა რიცხვი მხოლოდ 31-ით შემოიფარგლა, აქედან 6 იყო დიასპორიდან, ხოლო დანარჩენი 25 ისრაელის მიერთა.

28 ოქტომბერს, თელ-ავიის დახურულ სპორტულ დარბაზ «მაკაბიში» 8000 მაყურებელს მოეყარა თავი, რათა თვალყური ედევნებინა მეოთხე ტურის მსვლელობისათვის. დამსწრეთა შორის იყვნენ უდიდესი რაბინები და იმ საელჩოს წარმომადგენლები, რომელი ქვეყნის ბავშვებიც გავიდნენ დასკვნით ტურში. ცერემონიამ გრან-დიოზულად ჩაიარა. რაბინთა გადაწყვეტილებითა და ვიქტორინის შედეგებით ორი გამარჯვებული გამოვლინდა: პირველი — კონკურსის ხათანი — 16 წლის ისრაელელი გახდა, ხოლო მოლი ხათანი — თავს კოროვანს.

და რაოდენ სასიხარულოა, რომ  
დიასპორის ხათანის ტიტული ერგო  
ქართველ ებრაელ ყმანვილს, თბილი-  
სის ებრაული სკოლა «თიფერეთ  
ცვის» აღსაზრდელს — მოშე-ხაიმ  
მთინარაძის.

უნდა აღინიშნოს, რომ კონკურსის  
თმისაზღვა «შემოისახოვ» მომა-

ანად იმ კანონებსა და წეს - ჩვეულებებზეა აგებული, რომელიც მხოლოდ ისრაელში მოქმედდებს. ერთი-ორად გასახარია ის ფაქტი, რომ დიასპორელმა ყმაწვილმა ეს კანონები ისე საფუძვლიანად შეისწავლა და აითვისა, რომ უკან ჩამოიტოვა ასობით ისრაელი თანატოლი და გამარჯვება არ აისახობია.

«ჰაცლახოთ» — ასე უსურვებენ ხოლმე წარმატებას თანახის ენაზე, ხოდა ვუსურვოთ წარმატება ამ ბეჭით და გონებაგახსნილ მოზარდს, რომელსაც ჯერ კიდევ არ უგემია ბარ-მიცვის ვალდებულებით დაკასრებული სიამოვნება, თუმცა, კი საკუთარი წარმატებით ცხადყოფს, რომ ის უდავოდ არის თბილისის ებრაული ჯამაათის სრულუფლებიანი წევრი. გამჩენმა ინებოს რომ მოძრავლებოდეს მსგავსი წევრები ჩვენს ჯამაათს. აქვე ვულოცავთ მის მშობლებს, ახლობლებს, პედაგოგებსა და მეგობრებს, თავად გამარჯვებულს კი დავულოცავთ გზას წმინდა მიწაზე, „ას ერთ დასხვა მრავალი...”



# ეტკუნი, ეკუნა უსე?

(ფიქრები პ. პატარკაციშვილის დაბადების დღეს — 31 ოქტომბერს)

გარდასულმა ხანამ ერთი დიდი ანდერძი დაუტოვა ებრაელობას: სიირთხილე მუდამ თან უნდა გდევდას, სიყვარულსა და სიძულვილს შორის არც თუ დიდი მანძილია და რაოდენ კარგადაც არ უნდა იყოს საქმე, ამ სიყვარულის, მეგობრული ურთიერთობის ნამლევანი მშინ გამოდან მზის სინათლეზე, როცა ამის აუცილებლობას დაინახავდ, მანამდე კი უხმოდ სხვდან.

ბადრი პატარკაციშვილი, ჩვეულებრივ ებრაულ ოჯაში, ებრაელთა შორის აღზრდილი გახლდათ. ებრაულ დღესასწაულებზე, ალბათ, ისევე დადიოდა ბეით-ქნესეთში, როგორც მისი ტოლი, უბნელი ბიჭები. ნამოზარდა და თავის ქვეყანაზე შეყვარებულ თბილისელ კაცად ჩამოყალიბდა. მასში იმდენად ძლიერი იყო ქართულ სამყაროსთან, ქართულ სულიერებასთან იდენტიფიკაცია, რომ სხვად ვერც წარმოედგინა თავი. ქართული სახელმწიფო ბრიონის ერთგული გახლდათ ისე, როგორც, ქართველ ებრაელთა მაქსიმალური უმეტესობა, ქართული შემცნების მატარებელიც. მეგობარ-ამბანაგები ქართველებიც ჰყავდა, მეულეუც ჩინებული ქართველი ქალი. თუმცა, ამის გამო ებრაულ სამყაროსთან სულაც არ გაუწყვეტია კაშირი — პირიქით, არა მხოლოდ სიახლოვე ჰქონდა მსთან — ჭირსა და ლიხნში გერედით ედგა. რამდენი სიეთე გაუკეთებია ებრაული თემის, მისი ღირსების ამაღლებისათვის. მასში, ისე როგორც ბევრი ქართველი ებრაელის სულში, ქართული ზარიც რეკდა და — ებრაულიც. ერთი სიტყვით, ის მინდა ვთქვა, რომ ქართულ-ებრაულ სულისკვეთების, მსოფლიოს კაცად ჩამოყალიბდა. ამან და კიდევ იმან, რომ ძალიც მოსდევდა, ათქმევინა პატიოსანი ქართველი კაცის სათქმელი ფრაზა: „საქართველოს მოაჯამაგირედ მიგულეთ“.

არაფერი გასაკვირი არ არის, თუ ასეთი სულისკვეთების ადამიანი საქართველოს პრეზიდენტობაზე იფიქრებს. მე პირადად მისი ეს გადაწყვეტილება არასწორად მიმაჩნდა და მიმაჩნა, მასთან ახლობლობა რომ მეტონდა, უსათუოდ შევხსენებდი დიდ ებრაელთა მაგალითებს, რომლებიც თავს არიდებდნენ ასეთ ნაბიჯს, მაგრამ იგი თავისი რწმენით მოქმედდა. მართლაცდა, თუ შენ ამ ქვეყნის შეილი ხარ, მისი სისხლი და ხორცი, რატომ უნდა იყოს უცნაური პირველი პირობისთვის ბრძოლა მითუმეტებს, ყველა ხედავს, რომ პირველ პირად გახდომა მიუწვდომლის მისაწვდომად კი არ გვჭირდება (მას პრეზიდენტზე მეტი აქვს, ფლობს უამრავ ქონებას, თან თავისუფალია, ხალხის ნინაშე მოვალეობა არ აკისრია), არამედ იმისთვის, რომ ქეყანას წაადგე, რასაც ფლობ, იმის გონივრული გამოყენებით ხალხი უკეთეს დღეს სწიო. ე.ი. წებაყოფლობით იდგამ იმ ულელს, რომლის სიმძმემაც შესაძლოა, გაგსრისოს. უკეთეს, გამარჯვების შემთხვევაში, კი, შესაძლოა, გერგოს რამდენიმე სტრიქონი საქართ-

ველოს ისტორიაში.

და თუ შენ ამ ქვეყნის მოჯამაგირეობის სურვილიც ცხოვრობ, თუ ესადია უმდიდრესი კაცის ტახტი ურთიერესი გერიპოლიტიკური მდგომარეობის ქვეყნის ბედის გამგებლის უმძიმეს ულელზე გაცვალო, რატომ უნდა იყოს ეს სააუგო სასხვნებელი?

იგი საქართველოს მოჯამაგირეობას პრეზიდენტობით ეპირებოდა.

დაიჯერა და შეცდა? მეტისმეტად ირწმუნა ის, რაც არ უნდა ერწმუნა?

და კაცს, რომელიც ამ მინაზე 26 საუკუნეები ცხოვრობს, შესძახეს, მესიერებამ

## პადრი პატარკაციშვილის გეგლარ ნოზაპი

მე არ გეცნობი, ბატონო. მაგრამ მთასავით მამრთელებენ. მე ვიცი თბილის პატრონობ და უფრო სწორად, ქართველებს!

თბილისში გიდგას ფესვები და შენც გაწუხებს კულუხი\*. სიყვარულს დაგესესხები, რადგან კაცი ხარ გულუხვი!

შენი ხმა ისე გაულერდა, როგორც ბრძოლაში თროლი. შენზე ვინა თქვა, დაბერდა, გული გამოგვა ტოროლის!

შენი სიცოცხლე დამშენდა, იყავით ძმობის მჭედელი. საქართველოშიც აშენდა, ბადრი, გოდების კედელი!

სანთლით დაგეძებ ნასეუტვი, გამოგიტყდები, შორი ხარ. პატარკაციშვილს არ გეტყვი, დიდ კაციშვილის გორის ხარ! ქ. გორი

\*კურუხი — ყველაზე მძიმე გადასახადი ძველ საქართველოში

გიღალატა, შენ ჩვენი არ ხარ! (არადა, ქართული სულისკვეთებისა იყო, იმათი კი მართლაც არ იყო) თუ შენ დაგავინყდა, რომ უცხო ხარ, ჩვენ გვასხოვს.

და თბილისის უბნებში, ამა თუ იმ ქალაქში საარჩევნო კამპანიის დღეებში ხალხს შეახსენდნენ, რომ არჩევანი უნდა გააკეთონ ძირდებულსა და უცხოს შორის, რომ ამ მინაზე, ამ ქვეყანაში მოსული კი არ უნდა იყოს პირველი პირი, არამედ ამ მინის მკვიდრო.

მას კი ამ მინის ჭეშმარიტ მკვიდრად მიაჩნდა თავი.

არისერთიგნიასი, ნერვიულიშეძახილები.

იქმება შთაბეჭდილება, რომ ამაოდ დაგმეტრალ-გართ, სულ ტყული ყოფილა ქება 26 საუკუნოვანი თანაცხოვრებისა. თუ ესენი, ჩვენი დროის ქართველი დიდებულნი, მიმწევებენ, რომ მე მხოლოდ ლაპარაკის უფლება მაქვს და როგორც კი მოვიქცევი ვით ყოველი ჩვეულებრივი თანამედროვე პიროვნება, შემძახებელი?

— ციც, შენ ამის უფლება არა გაქვს!

— შენ უცხო ხარ!

— ისევ იქ დაბრუნდი,

საიდანაც მოხველ!

ამაო ყოფილა ყველა ყველა უფლები.

თბილისის ქუჩებში გნებაც კი ისმის.

გინება, როგორც მომდებარება, ლოზენგი.

იგინებიან საჯაროდ, სახალხოდ... ომაზიანად, ხმაშენყობილად: „ბადრის რა? დედის ...“

სწორედ ეს გინება, გამოვლენილი უხამსობა გახლავთ შევების მომგვრელი, პარადოქსია: გინება ბულს გამება, რადგან ხედავ: ეს არ არის ქართველი ხალხს სიტყვა. ამ უხამსობას ქართველი ხალხი კი არ შესძახებს ბადრი პატარკაციშვილს, არამედ პარტია, პარტიის დასანინაურებლი, ცხოვრების მონაბიძა, ხალხშე გამგებლობას მონადინებული პარტიის შეილები, სამუშაოო თუ სამუშაოოზე დაბალი ნიჭის წევრები ამ პარტიისა. მათ სხვა არაფერი ძალური იყო. მათ მხოლოდ გინება ძალური, უსენი გინებით უნდა ამაღლდნენ, ესენი ხალხს როზგავენ, ცხეირ-პირს ამტვრევენ, საღამოს კი გამარჯვებული გენერლებიერით დააბიჯებრ ქუჩებში, ერთმანეთს შევებიან, კოცნიან, ულოცავენ ადამიანების დათვალისწინებას. ბათუმის გამათავისუფლებელი გენერლები განიცილება ამაღლდნენ, ესენი ხალხი საათობით დაბალი იყო. რომ მის ცხედარს პატივი მიაგოს, მერე კი მის კუბოს ხელში აიტატებს და სამარეში ტაშისცემით ჩასვენებს.

მძიმეა, ძალიან მძიმეა სამარეში ჩასვლა — იქნება ეს დუმილით თუ ტაშისცემით, მით უმეტეს იმ ადამიანისა, რომელიც ხალხს სჭიროდა.

ბადრი პატარკაციშვილი კი საქართველოს სტილიდა — მას საქართველოს მოჯამაგირება ერთად.

ამ ბოლო ხანს ხშირად ვფიქრობ: იმათვან, ვინც თბილისის ქუჩებში აყრებდა შეხახილით: „ბადრის რა?“ სამარის კართან ვინ დაუკუავს ტაშს?

\*\*\*

ამბობენ, ბ. პატარკაციშვილი ხელისუფლებამ მონაბერდა. არა მჯერო. რა საჭირო იყო უკეც მონამუშალე გახლადათ — ქუჩებში ლანდლდა-გინება ვერ აიტანა კაცმა, რომელიც ადამიანებს სიკეთეს და სიცოცხლეს ჩაუქიდა.

ბადრი პატარკაციშვილი კი საქართველოს მოჯამაგირება ერთად.

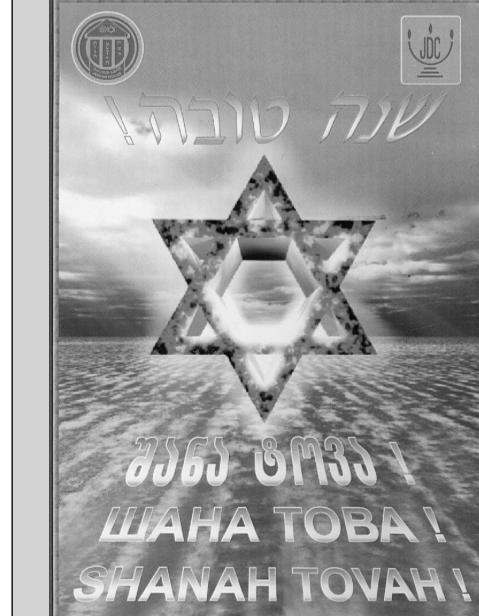
ამ ბოლო ხანს ხშირად ვფიქრობ: იმათვან, ვინც თბილისის ქუჩებში აყრებდა შეხახილით: „ბადრის რა?“ სამარის კართან ვინ დაუკუავს ტაშს?

\*\*\*

ამბობენ, ბ. პატარკაციშვილი ხელისუფლებამ მონაბერდა. არა მჯერო. რა საჭირო იყო უკეც მონამუშალე გახლადათ — ქუჩებში ლანდლდა-გინება ვერ აიტანა კაცმა, რომელიც ადამიანებს სიკეთეს და სიცოცხლეს ჩაუქიდა.

გურაა გათიაზვილი

თბილისის ეპრაული სახლის კალენდარი



საქართველოს ეპრაულთა მსოფლიო კონგრესის კალენდარი

# რომ ჰაშანიძე რომ ჰაშანიძე

რომელ ვცხოვობდით 5767-68 ცლებში გაზეთ „მენორას“ მასალების მიხედვით

2007 წლი, სექტემბერი

ეპრაულმა სათემო სახლიმა და „ჯონინთმა“ გამოსცეს 5768 წლის კალენდარი. კალენდრის შედგენაში მონაწილეობა მიღებს ზ. დავარაშვილმა და ზ. მანშეროვამა. კალენდარი ორინოვანია – ქართული და რუსული. მასში შესულია ყველა ეპრაული დღესასწაული.

23 სექტემბერი. მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლეში ქართული და ეპრაული საზოგადოების წარმომადგენლები შეერიბენ. შეხვედრის მიზეზი საქართველოში გამომვალი რუსულენოვანი ეპრაული გამოეთ „შალომის“ 15 წლის იუბილე იყო.

სექტემბერის მინურულსა და ოქტომბრის დამდეგს ბატონი იოსებ ბარდაშვილი ეწევა საქართველოს.

იგი ვანო სარაჯიშვილის სახელობის კონსერვატორიის საპატიო სტუმარი გახლდათ, რომელიც დაარსების 90 წლისთავს შეიმობდა.

რამინ იაკობაშვილს – თბილისის ეპრაული თემის ერთ-ერთ ღირსეულ წარმომადგენელს, 70 წლი შეუსრულდა. ეს დღე „მენორაში“ გულითადად მიულოცა ამ ლირსეულ ადამიანს.

მომომგერი

9 ოქტომბერი – პროფესორმა რუბენ ენოხმა ლექცია წაიკითხა ივ. ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტში. ლექციის თემა გახლდათ „ფიქტური ბაბლიური წიგნების ქართული თარგმანების შესახებ.“ ლექციამ დამსწრე საზოგადოების დიდი ინტერესი გამოიწვია.

18 ოქტომბერი. თბილისის ეპრაულ სათემო სახლს წვერი „ჯონინთის“ დიდი დელეგაცია. დელეგაციის წევრები გახლდნენ: სტენლი აბრამოვიჩი – ამიერკავკასიისა და სამსრეთ რუსეთის „ჯონინთის დირექტორი, პარი ეფრონი – მეტალურგიის ინიციერი, ქერილ ფიშანი – კურატორი, მელინა გოლდრიხი, ელიოტ გოლდშტაინი – საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის თანამშრომელი, ჯერი პარისონი – მასწავლებელი, დონ ლინგერი, ირნა ლიპშიკი, დები მილერი – დამტუქებელი, კენი მილერი – ფინანსისტი, ქერილ სავეტი – სოციოლოგი ფილ შატაენი – ბანკირი, ლი საილდერი – პროფესორი, მიხაელ ვარეტი – პარტნიორი, სტივენ ვექსლერი – GEO-ს პრეზიდენტი. სტუმრები გაეცვნენ სათემო სახლის მუშაობას.

საქართველოს ეპრაულთა მსოფლიო კონგრესის პრეზიდენტს ბატონ მიხეილ მირილაშვილს 65 წლის იუბილეს ულოცავენ: ევრ-ზიის ეპრაულთა კონგრესის პრეზიდენტი – ალექსანდრე მაშვერი. ევრ-ზიის ეპრაულთა კონგრესის გენერალური მდივანი, რუსეთის გადასის პრეზიდენტი – მიხეილ ჩილენოვი, ევრ-

აზიის ეპრაულთა კონგრესის გენერალური საპქოს თავმჯდომარე, უკრაინის ვაადის თავმჯდომარე იოსევ ზისკლი, ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში – შაბთაი ცური, პროფესორი – შალვა ცივიონი (ნინგვებილი) ჯემალ აჯიაშვილი, გამზეთ „მენორას დამფუძნებელი და რედაქტორი – გურამ ბათიაშვილი. პროფესორი – დავით ბაზიოვი, თელ-ავივის უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტის დოქტორი – დოდო ჩიკაშვილი.

**ბატონი** ლევ ბოთერი (ბოთერაშვილი) თბილის ახლობელთა საფლავების მონახულების მიზნით ეწვია. მან საქართველო 1974 დატოვა. ახლა კი ნიუ-იორკში ცხოვრობს. პროფესიით იგი ექიმ-განეკოლოგი გახლვთ.

**წოგბერი**

22 ნოემბერი. თბილისის ეპრაული სახლი უამრავ სტუმრას მასპინძლობდა. „კოლ სასონ ვეკოლ სიმხა.“ სწორედ ამ სახელწოდების ლონისძებაზე უამრავი სტუმრი მინვეული იყო. ეს ლონისძება მიზნად ისახავს თემის წევრების საზეიმო, მნიშვნელოვანი თარიღების აღნიშვნას.

27-29 ნოემბერს ქალაქ ელათში, სასტუმრო „პილტონში“ ჩაატარეს შურწალისტთა საერთაშორისო კონფერენცია. კონფერენციაზე მინვეული იყვნენ: პრეზის, რადიოს და ტელევიზიის მუშავები. ამ კონფერენციაში მთარგმნელი და უურწალისტი თამარ მამისთვალივე-კურიერი მონაწილეობდა.

**ნოემბერი.** ისრაელში, საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და ისრაელის უნივერსიტეტს შორის, კავშირის თაობაზე სპეციალური მინვევით ისრაელში იმყოფებოდნენ ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრის მთადგილე თამარ მასარაშვილი და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი გია ხაბუა.

**დევებერი**

ხანჭქის დადესასანაული საქართველოში მცხოვრებ თითოეულ ებრაელს და მთელს ეპრაულ თემს მიუღლოცა ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩიმ საქართველოში შაბთაი ცურმა და საქართველოს მთავარმა რაბინმა – არიელ ლევინმა.

**5 დეკემბერი.** ეპრაულ სახლში ჩატარდა ხანჭქისადმი მიღვნილი ლონისძება. სტუმრებს შორის ბევრი საპატიო სტუმრი იყო. ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი – შაბთაი ცური, საქართველოს მთავარი რაბინის მოვალეობის შემსრულებელი ავიმელე როზენბლატი და ა.შ.

12 დეკემბერი. ეპრაულ სახლში გაიმართა წიგნის ფესტივალი, რომლის ორგანიზატორი გახლდათ ეპრაული კულტურული საგანგანათლებლო ცენტრის დირექტორი ელენე ბერკოვიჩი. საქართველოში ეს

ფესტივალი 11 წელია ტარდება.

2008 წლი, იანვარი

იანვრის დამდეგს ამიტედდა საქართველოს ეპრაულთა მსოფლიო კონგრესის კიდევ ერთი პროექტი – ისრაელის ქალაქ ლოდში ყოველი შაბათის წინ, ყოველი ხელმოკლე ღვაბი მიღების 20 დღიანის ღირებულების სურსათს. ანალოგობის პროექტი მოქმედებს საქართველოშიც. ამ პროექტის განსახორციელებლად 6 იანვარს ქალაქ ლოდში ჩაიდგნენ სემის პრეზიდენტი – მიხეილ მირილაშვილი, სემის თავმჯდომარე – გურამ ბათიაშვილი. თანათავმჯდომარის მოადგილე – დავით ბაზიოვი დირექტორი არობ ალაშვილი და სემის აქტივისტები.

17 იანვარი. ეპრაულ სახლში, ეპრაული

საზოგადოება „კაბალათ შაბათის“ აღნიშნავდა. ასევე აღნიშნავდნენ „ტუ ბიშვატს“ (ხების ახალ წელს)

18 იანვარი. ეპრაულ სათემო სახლს ეწვევნენ, „ჯონინთის“ კურატორი კავკასიასა და შუა აზის ქვეწიებში – ვიზელი და ირინა რიბსკი. აქ გადა ცნობილი, რომ ვიზელი ქალბატონმა ირინა რიბსკი შეცვალა საქართველოში.

21 იანვარი. თბილიში ჩამოვიდა ინგლისელ ეპრაულთა დელეგაცია. მათი მიზნი იყო ადგილურ გაცნობოდნენ თუ როგორ მიმდინარეობს ხელმოკლე ეპრაულთა დახმარება, რომელიც უშუალოდ მათი ხელმძღვანელობით ხორციელდება. დელეგაციის შემადგენლობაში არიან: იგალ რუსი, რინა რიზენბლატი, უნ მარკი, პაულ ანტიკონი, კეისი ულიობენის.

**თოგბარალი**

3 თებერვალი. კიევში, გალუცკის ბეით-ქრისტის შეინბაში გაიმართა ისრაელის მიერ დსტ-ს ქვეწიებში წარგზავნილ პირთა ფორუმი. ფორუმში მონაწილეობდნენ ისრაელის ელჩები დსტ-ს ქვეწიებში. ფორუმმა განიხილა დსტ-დან ისრაელში რეპატრიაციის შემცირების, დსტ-ს ქვეწიებში მცხოვრებთა ეპრაული განათლების გაძლიერების, ანტისემიტიზმის საკითხები.

4 თებერვალი. მოსკოვში რსფსრ კულტურისა და კინომატოგრაფიის სააგენტოში ცნობილი უნივერსიტეტის მოსკოვში დარამატურგის გურიაშვილი პირმანის „ბაბილონელი კუც“ და მისივე სცენარის მიხედვით რუსთაველის პრემიის ლაურეატის მერაბ კოკიაშვილის მიერ შექმნილი დოკუმენტური ფილმის „იმ ექვას, იერუშალამ“-ის პრეზენტაცია გამართა. პრეზენტაციაზე ფოლმა და რომანზე ისაუბრეს მიხეილ შვიდეკიძე – კულტურისა და კინომატოგრაფიის ფესტივალი სააგენტოს მეთაურმა. ალექსანდრე ებანონიძე – უურნალ „დრუება ნარიდოვის“ რედაქტორმა, რუსულ ენაზე ქართული პრიზის ცნობილმა მთარგმნელმა – ანაიდია ბესტავშილმა და სხვებმა ისაუბრეს.

მოსკოვში სამ დღეს მიმდინარეობდა იუდაიკის საკითხებისადმი მიღვნილი ყოველწლიური მეთხოთეტე კონფერენცია. კონფერენციაზე მართი წარგზავნილ იქნა. მოსკოვში დებიტები ეპრაელი ხალხის, ისრაელის ისტორიის, ეთნოგრაფიის, კულტურის, სამეცნიერო მონაპორის თაობაზე, საქართველოდან კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ პროფესიონლები გურამ ლორთქიფანიერი და ქენერალური გურამ ბრენდონი, რომელის მიზანი ეპრაელი გადამდებარებული ფორუმის მიერ და არის მის მიზანი. მისი მიზანი ეპრაელი გადამდებარებული ფორუმის მიერ და არის მის მიზანი. მისი მიზანი ეპრაელი გადამდებარებული ფორუმის მიერ და არის მის მიზანი. მისი მიზანი ეპრაელი გადამდებარებული ფორუმის მიერ და არის მის მიზანი. მისი მიზა

ბურჯანაძე, სოზარ სუპარი, დავით უსუფაშვილი, მიხეილ საკაშვილი, ვლადიმერ გურგენიძე, გიორგი ბარამიძე, გია ნოდია, ეკა შარაშვიძე, ალექსანდრე ხეთაგური, ალექსანდრე კვიტიაშვილი, ჯონ ტეფტი, დავით ბაქრაძე, ლაშა უვანია, მიხეილ ოშტარაზი, ვიქტორია მოჩალოვა, ქუან უოლკერი, დან მარიაშინი, რომა გოლოვია.

**მარტი**

**9 მარტი.** ებრაულ სახლში მოწვეული იყვნენ ქართველი და ებრაელი ქალბატონები, შესვედრა მიეძღვნა 3 და 8 მარტს – დედისა და ქალთა დღეებს.

**12 მარტი.** საინჟინრო აკადემიის ინიციატივით ებრაულ სახლში მოისმინეს თემურ მდინარაძის მოხსენება თემაზე: – „ვეჭხისტყაოსნის შესატყვისობა ბიბლიასთან, ებრაული და ქართული ენის ერთარმომავლობისა და სულიერების შესახებ.“

საქართველოში გამომავალი ებრაული გამეოთის „მენორას“ 15 წლისთავთან დაკავშირებით „მენორას“ რედაქტორმა მოინვია თბილისის ებრაული თემის რამდენიმე ღირსეული წარმომადგენლები. რეზო შათაშვილი, ზაირა დავარაშვილი, ანზორ ბალუაშვილი, შალვა ფიჩაძე, ლერი შიმშილაშვილი, ჯემალ სეფიაშვილი, გივი აბაშიძე, ლელა ნურნუმა.

საუბარი შეეხმ იუბილის ჩატარების საკითხს.

მარტის დასასასული. იერუსალიმის ჯონინტიდან მოდის ზეპირი განკარგულება თბილისის ებრაული სახლის მოსალოდნელი ტერაჟების დახურვის გამზ.

**აპრილი**

**1 აპრილი.** ისრაელის საელჩის საქართველოში მწვავე დისკუსია გაიმართა ებრაულ სათემო სახლის დახურვასთან დაკავშირებით.

იქნება ებრაულ სახლთან სოლიდარობის კომიტეტი.

**14 აპრილი.** თბილისის ბეით ქნესეთში მოეწყო.

საზემო ცერემონიალი, რომელიც ეძღვნებოდა ბეით ქნესეთში სეფერთორას შეპრინბას. ეს ცერემონიალი კი დიდი დღესასწაულის – ფესახის შემობრძანებას მიეძღვნა.

**16 აპრილი.** თბილისის ბეით-ქნესეთში ეწყობა ებრაული სახლის თანამშრომელთა და თემის წევრთა შეკრება. ებრაულ სახლთან სოლიდარობის კომიტეტი დამსწრეთ მოუწოდებს 4 მაისს დაიკავონ ებრაული სახლი.

**ფესახის დღესასწაული** ებრაულ თემს მიულოცა გრიგოლ ბროდსკი – ებრაული სააგნენტოს წარმომადგენლობის მეთაურმა სამსრეთ კავკასიაში. მიშიკო მირელაშვილმა ქართველ ებრაელთა მსოფლიო კონგრესს პრეზიდენტმა, პრონ ელაშვილმა – კონგრესს დორექტორისა, ავიმელეს როზენბლატმა – მთავარი რაბინის მოვალეობის შემსრულებელმა საქართველოში, სერგო ვლასოვმა – „ჯონინთის“ წარმომადგენლმა საქართველოში, თბილისის „ჯონინთის“ კოლექტივმა.

**მაისი**

**8 მაისი.** ისრაელის საელჩიმ საქართველოში კლუბ „ტრიუმფში“ ისრაელის სახელმწიფოს 60 წლისთავის იუბილე აღნიშნა. აქ იმყოფებოდნენ ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებანი ელჩი საქართველოში შპაბარი ცური, მისი მეუღლე ქ-ნი ლეა ცური. საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე, საქართველოს კათოლიკოსი პატრიარქი ილია II, პრემიერ მინისტრი ვლადიმერ გურგენიძე, საგარეო საქმეთა მინისტრი ეკა ტყეშელაშვილი, მთავარი რაბინი არიელ ლევინი, ამერიკის ელჩი საქართველოში ჯონ ტეფტი.

**9 მაისი.** ისრაელის 60 წლისთავის აღსანიშნავად ივ. ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაღლევ კორპუსთან გაისხა ისრაელის ხევანი. ამასთან დაკავშირებით დაირგო ისრაელიდან ჩამოტანილი 60 წე.

**9 მაისი.** საქართველოს ეროვნულმა მუზეუმმა „ქარგასლაში“ გახსნა სურათების გამოფენა სახელმწიფით „ქართველ ებრაელთა კულტურა და ყოფა.“

**12 მაისი.** ისრაელის ბიზნესპალატაში (ხელმძღვანელი იცი მოში) „ქრისტიან დერილიში“ გამართა ბიზნეს ფორუმი. მასში ისრაელიდან ჩამოსული 50-მდე ბიზნესმენი მონაწილეობდა.

**13-15 მაისი.** იერუსალიმში „ბინიანე ჰაუმა“-ში გაიმართა კონფერენცია, რომელიც მოწყობილ იქნა ისრაელის პრეზიდენტის შმიონ პერესის მიერ. მასში მონაწილეობდნენ მრავალი ქევენის სახელმწიფო მოღვაწეები, ინვესტიონები, რაბინები, ბიზნესმენები, მსოფლიო ეკონომიკის, მეცნიერების, კულტურის მნიშვნელოვანი წარმომადგენლები. განხილულ იქნა ებრაელი ერის წლილი მსოფლიო ცივილიზაციაში, კაცობრიობის წინაშე არსებული საკითხები და სსვ. კონგრესში მონაწილეობდა საქართველოს პრეზიდენტი – მიხეილ საკაშვილი.

**ივნისი**

**15 ივნისი.** თეატრალურმა ჯელა რომელსაც სელმძღვანელობს ლია ხორციაში გამართა

**ნლის სასიხარულო ფესტივალი და გრუენებული თეატრის ეპრესი სახლი**

ლიტერატურული საღამო – „შავუოთ.“

**29 ივნისი.** თელ-ავივის სასტუმრო „დან პანორამას“ უამრავი ადამიანი სატუმრობდა. აქ იმყოფებოდნენ ისრაელში აურედიტირებული დასლომატები, კულტურის, ბიზნესის, სამეცნიერო წრეების და ქართველი ებრაელობის წარმომადგენლები. ისინი სინაზულს განცდილენ იმასთან დაკავშირებით, რომ ბატონი ლაშა უვანია ტოვებდა ელჩის თანამდებობას ისრაელში და საშობლოში ბრუნდებოდა.

**ივნისი**

**11-18 ივნისი.** ისრაელის ქალაქებში ჩატარდა თბილისის „გოგი ქავთარაძის ახალი თეატრის“ გასტროლები. საგასტროლო რეპერტუარში გახლდათ გურამ ბათაშვილის პიესის მიხედვით შექმნილი საშობლოში ბრუნდებოდა.

**ივნისი**

**15 ივნისი.** უკვე ტრადიციად იქცა, რომ ისრაელის ქნესეთში დრო და დრო იმართებოდა ქართველ ებრაელთა ღირსების დღე. ეს ტრადიცია არც ამ წელს დარღვეულა. ქართველ ებრაელთა დღე მოაწყო ქნესეთის წევრმა აპრამ მიხაელმა (მიხელაშვილმა).

**აპრილი**

**9 აგვისტო.** რუსეთმა საომარი მოქმედებები დაიწყო საქართველოში. ისრაელში რუსეთის საელჩის წინ საპროტესტო აქცია გაიმართა.

**10 აგვისტო.** საომარი მოქმედების დროს გორში და არა მარტო გორში, მცხოვრებ დაზარალებულ ებრაელთაობის ევრ-აზიის კონგრესმა შეიმუშავა დახმარებების გეგმა.

**11 აგვისტო.** თბილისში ჩამოვიდნენ კონსულები ისრაელიდან: ესენი იყვნენ დავით ბენიში და მიხეილ ბარენი. მათი ვიზიტის მიზანი იყო დაზარებოდნენ საქართველოში მცხოვრებ ებრაელებს.

**11 აგვისტო.** რიგით მეორე საპროტესტო აქცია ისრაელში რუსეთის საელჩოსთან გაიმართა – გამოხატავდნენ პროტესტს საქართველოს წინააღმდეგ, რუსეთის სამხედრო აგრესის გამა.

**12 აგვისტო – გორში** საომარი მოქმედების დროს მძიმედ დაიჭრა ისრაელის პოპულარული გამოტიას „ედილი ახრანისტის“ უურნალისტი ცადევ იქნიბენი. მათი ვიზიტის მიზანი იყო დაზარებოდნენ საქართველოში მცხოვრებ ებრაელებს.

**11 აგვისტო.** რიგით მეორე საპროტესტო აქცია ისრაელში რუსეთის საელჩოსთან გაიმართა – გამოხატავდნენ პროტესტს საქართველოს წინააღმდეგ, რუსეთის სამხედრო აგრესის გამა.

**14 აგვისტო – კველობი** მასში მიმდინარე ბენიშენისტი აქცია თელ-ავივის სააპორნოში აშშ-ს საელჩოდან საფრანგეთის საკითხების შემადგენლობაში შედიოდნენ: ისრაელის აბსორბციის ყოფილი მინისტრი – იუსლი ედელშტეინი, ლეონ ლიტინსკი და მათი თანხმელები პირები. მათ მოინახული გორში და მრავალი ღირსებანი გამოისახებოდა.

**15 აგვისტო.** თბილისის სათემო სახლს ეწვია „ჯორინთის“ კანტრიდირეტიტორი – იცხა ავერბუხი, რომელმაც შეკრებილ საზოგადოებას სასიხარულო აპილის ებრაული სახლის

**22 აგვისტო.** თბილისის ებრაული სახლი შაბათის მოპრანებას საზემომოდ შეხვდა. აქ ბერები ბერების კაბანიშნავთ კაბანის შებათი, მაგრამ ეს დღე

განსაკუთრებული იყო იმ თვალსაზრისით, რომ გორიდან დენინილი ებრაელები შაბათს მშვიდობიან ატმოსფეროში ეგებებიდნენ.

**საქართველოში** მუშაობას შეუდგა ისრაელის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში იცხავ გერბერები.

**საქართველოში**

**2 სექტემბერი.** საქ





